

การประเมินผลกระทบของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากร
ทางการศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น
ในจังหวัดตาก

ASSESSING THE IMPACT OF SCHOOL AND FAMILY EDUCATIONAL
RESOURCE INEQUALITY ON ACADEMIC OUTCOMES
OF LOWER PRIMARY SCHOOL STUDENTS
IN TAK PROVINCE

ทินลัคณ์ บัวทอง^{1*} สังกวรณ์ ังดกระโทก² และ นลินี ณ นคร³

Thinnalak Buathong^{1*} Sungworn Ngudgratoke² and Nalinee Na Nakorn³

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี ประเทศไทย^{1, 2, 3}

Faculty of Education, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, Thailand^{1, 2, 3}

thethechem@gmail.com^{1*}

Received: 2018-08-28

Revised: 2019-10-03

Accepted: 2019-10-07

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาลักษณะของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวและสถานศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก (2) ประเมินผลกระทบความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก และ (3) ประเมินผลกระทบความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 3,021 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 173 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามทรัพยากรทางการศึกษาในครอบครัวของนักเรียน ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.743 และแบบสอบถามทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.746 โดยมีผู้ปกครองนักเรียนและครูประจำ

ชั้นเป็นผู้ให้ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์กลุ่มแฝงและการวิเคราะห์พหุระดับ ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า

(1) การวิเคราะห์กลุ่มแฝงความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาในครอบครัวสามารถจำแนกนักเรียนได้เป็น 4 กลุ่ม โดยนักเรียนส่วนใหญ่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มมีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับต่ำ จำนวน 1,173 คน คิดเป็นร้อยละ 38.83 ส่วนการวิเคราะห์กลุ่มแฝงความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสามารถจำแนกโรงเรียนได้เป็น 3 กลุ่ม โดยโรงเรียนส่วนใหญ่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มมีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับสูง จำนวน 74 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.78

(2) ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษามากและเป็นนักเรียนเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

(3) ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษามากนักเรียนมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

คำสำคัญ: ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ทรัพยากรทางการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were to (1) examine characteristics of family and school educational resource inequality among lower primary school students in Tak province; (2) assess the impact of family educational resource inequality on academic outcomes of students in Tak province; (3) assess the impact of school educational resource inequality on academic outcomes of students in Tak province. The samples used in the research were 3,021 third grade students in 173 schools under the Tak primary educational service area office 1 and 2, where students were selected through two-stage sampling. The research tool comprised questionnaire measuring educational resources in families ($\alpha = 0.743$) and schools ($\alpha = 0.746$). Which were responded by student's parent and class instructor, respectively. Data was analysed through latent class analysis and multi-level analysis. The results were as follows

(1) family educational resource inequality was classified into 4 distinct groups. The majority of students (38.83%) were classified in group with low family educational resources.

School educational resource inequality was classified into 3 distinct groups. Most of the schools (42.78%) were classified in group with greater amount of educational resources

(2) family educational resource inequality had a significantly affected on student academic outcomes. Students with high level of family educational resources and female students were more likely to achieve high academic outcomes

(3) school educational resource inequality had a significantly affected on student academic outcomes. Students in school with high level of school educational resources were more likely to achieve high academic outcomes.

Keywords: educational inequality, educational resource, academic outcome

บทนำ

จังหวัดตากเป็นจังหวัดทางตอนล่างของภาคเหนือที่อยู่ติดชายแดนและเป็นที่ตั้งของจุดผ่านแดนถาวรด่านพรมแดนแม่สอดกับเมืองเมียวดีรัฐกะเหรี่ยง ประเทศพม่า ซึ่งอำเภอแม่สอดจังหวัดตากได้รับการประกาศเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวก ในการดำเนินการทางอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม การบริการระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ในด้านการบริหารจัดการแรงงาน สำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ (Office of the National Labor Development Council, 2015) ได้รายงานถึงปัญหาด้านการบริหารจัดการแรงงานของเขตเศรษฐกิจพิเศษตากว่ามีการเข้าออกของแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมาก รวมถึงมีแรงงานที่พยายามเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย และใช้เขตเศรษฐกิจพิเศษตากเป็นฐานในการเข้าสู่เมืองชั้นในที่มีโอกาสทางเศรษฐกิจสูงกว่า ส่งผลให้แรงงานที่อยู่ในพื้นที่เป็นกลุ่มแรงงาน

ที่ไร้ทักษะ นอกจากนี้จำนวนแรงงานต่างด้าวที่มากยิ่งขึ้นส่งผลต่อการจัดสรรทรัพยากรการศึกษา สาธารณสุข การเคหะในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษตาก และก่อให้เกิดปัญหาหลาย ๆ ด้านตามมา

การเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคลเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานของเขตเศรษฐกิจพิเศษตากนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งควรมีการปลูกฝัง ป้อนเพาะทรัพยากรบุคคลหรือผู้เรียนให้มีความพร้อมทางด้านความรู้ ทักษะทางวิชาการ และทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ และเท่าเทียมกัน เพื่อสร้างโอกาสในการยกระดับคุณภาพและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเป็นธรรม แต่ในปัจจุบันพบว่าจังหวัดตากมีความเหลื่อมล้ำในด้านคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ดังที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Office of the National Economics and Social Development Board, 2017) ได้รายงานสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยในปี 2559 ว่า

จังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนสูงสุด เป็น 10 ลำดับแรกของประเทศ เป็นจังหวัดที่มีปัญหาความยากจนเรื้อรัง ส่วนในประเด็นความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในภาพรวมมีการรายงานว่า การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษายังมีปัญหาด้านประสิทธิภาพ อาทิ ปัญหาการขาดแคลนครู และความพร้อมของทรัพยากรการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาความแตกต่างของคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของสถานศึกษา และคุณภาพของครู ดังผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2559 ที่พบว่าคะแนนเฉลี่ยทุกรายวิชาและทุกด้านของจังหวัดต่ำกว่าระดับประเทศ (Tak Provincial Education Office, 2017)

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับสภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ตลอดจนบริบทของสถานศึกษา และเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ดังที่ สังวรณัฎฐ์ (Ngudgratoke, 2009) ได้ศึกษาถึงสภาพและปัจจัยที่เชื่อมโยงกับความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความแตกต่างกันตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษา ขนาดโรงเรียน และฐานะของผู้ปกครอง การศึกษาของ อีซา หอมหวน (Homhuan, 2013) ที่พบว่าฐานะของผู้ปกครองและการเรียนพิเศษส่งผลกระทบต่อมูลค่าเพิ่มและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การศึกษาขององค์การ

เพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2013b) ที่ทำการศึกษถึงความไม่เท่าเทียมกันของภูมิหลังด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมพบว่า นักเรียนที่มีภูมิหลังที่ต่ำกว่ามักมีผลการประเมินทางการศึกษาที่ต่ำกว่า และการศึกษาของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2016a) ที่พบว่าความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดังนั้น เพื่อทำความเข้าใจสภาพของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของจังหวัดตากที่มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมตามงานวิจัยข้างต้น ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาลักษณะของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาด้านทรัพยากรทางการศึกษา โดยศึกษาถึงทรัพยากรทางการศึกษาใน 2 มุมมอง ได้แก่ ทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวและทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา รวมถึงประเมินผลกระทบของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวและของสถานศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดตาก โดยทำการศึกษากับนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก เนื่องจากระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นเป็นขั้นแรกของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นช่วงเวลาที่สำคัญในการวางพื้นฐานในการส่งเสริม พัฒนาความรู้ ความสามารถ และ

ทักษะต่าง ๆ ในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยนี้จะช่วยทำให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับสภาพความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาในจังหวัดตาก ทราบผลกระทบของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก และเป็นแนวทางในการวิเคราะห์หาปัจจัยที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ให้เกิดความเป็นธรรม สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนานโยบายการศึกษา อันจะส่งผลโดยตรงต่อการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคลเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานของเขตเศรษฐกิจพิเศษตากต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวและสถานศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก
2. เพื่อประเมินผลกระทบความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก
3. เพื่อประเมินผลกระทบความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา

ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบลักษณะความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวและสถานศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก นำไปสู่การวิเคราะห์หาปัจจัยที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำ ตลอดจนปรับปรุงการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ให้เกิดความเป็นธรรม

2. ผลการวิจัยทำให้ทราบผลกระทบความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาในครอบครัวและสถานศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก ซึ่งเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์แก่หน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนานโยบายการศึกษา ตลอดจนเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนานโยบายการศึกษาของจังหวัดตาก อันจะส่งผลโดยตรงต่อการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคลเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานของเขตเศรษฐกิจพิเศษตาก

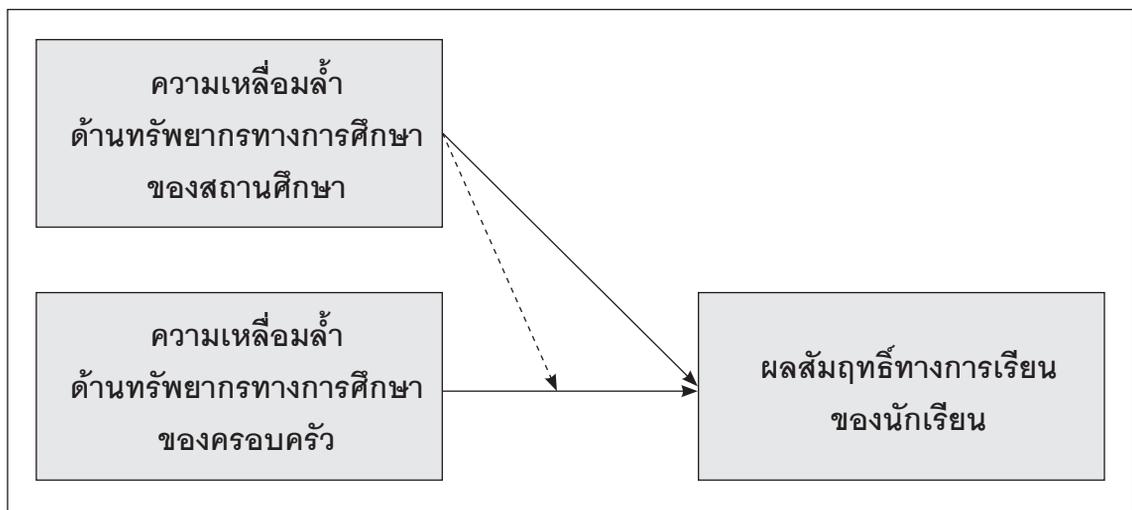
ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 และ 2 โดยมีครูที่สอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 173 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 3,021 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล

2. กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยโดยตัวแปรอิสระได้แก่ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวและความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนตัวแปรตามได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT)

การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 และ 2 จำนวน 173 โรงเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 และ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 3,021 คน ได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน ตามตารางออกแบบการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มสองขั้นตอนของ Ross (Ross, 2005)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 และ 2 จำนวน 231 โรงเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 และ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 6,612 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

ที่ค่าความแปรผันระหว่างกลุ่ม 0.4 ($\rho_h = 0.4$) โดยมีครูที่สอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 173 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 3,021 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการจำนวน 2 ฉบับ โดยฉบับที่ 1 คือ แบบสอบถามทรัพยากรทางการศึกษาในครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 9 รายการ ได้แก่

(1) ค่าใช้จ่ายพื้นฐานรายวันของนักเรียน (2) ค่าเรียนพิเศษต่อเดือนของนักเรียน (3) เวลาที่ใช้ทบทวนความรู้ให้กับนักเรียน (4) อุปกรณ์การเรียน (5) โต๊ะอ่านหนังสือ/ทำการบ้าน (6) หนังสืออ่านเพิ่มเติม (7) ระบบไฟฟ้า (8) คอมพิวเตอร์ที่ไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และ (9) คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ตั้งแต่ 0.8-1.0 ความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.743 และฉบับที่ 2 คือ แบบสอบถามทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 15 รายการ ได้แก่ (1) จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา (2) งบประมาณในการจัดซื้อสื่อ ตำรา หนังสือ (3) งบประมาณอื่น ๆ (4) อาคารเรียน/ห้องเรียน (5) ระบบไฟฟ้า (6) สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียน (7) อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ (8) โสตทัศนอุปกรณ์ (9) หนังสือ/ตำราประกอบการสอน (10) คอมพิวเตอร์สำหรับครูเพื่อใช้เตรียมการสอน (11) ซอฟต์แวร์ทางการศึกษา (12) เครื่องพิมพ์ (13) คอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (14) คอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และ (15) เวลาที่ใช้ทบทวนความรู้นักเรียนในแต่ละวัน ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ตั้งแต่ 0.6-1.0 ความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.746

วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทรัพยากรทางการศึกษาในครอบครัวและสถานศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาลักษณะของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาโดยใช้สถิติ คือ การวิเคราะห์กลุ่มแฝง (latent

class analysis) ประเมินผลกระทบความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ คือ การวิเคราะห์พหุระดับ (multi-level analysis) ด้วยโปรแกรม HLM ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตัวแปรอิสระระดับนักเรียน ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัว รายได้ของครอบครัว และตัวแปรดัดมีนักเรียนเพศชาย และประเมินผลกระทบความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ คือ การวิเคราะห์พหุระดับ ด้วยโปรแกรม HLM ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และค่าอิทธิพลของตัวแปรอิสระระดับนักเรียนที่มีต่อผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติตัวแปรอิสระระดับสถานศึกษา ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สถานที่ตั้งของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวและสถานศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก

1.1 ลักษณะของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาในครอบครัวของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก

การวิเคราะห์การจัดกลุ่มความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษา

ในครอบครัวของนักเรียนประถมศึกษาดอนตัน ในจังหวัดตากโดยวิธีการวิเคราะห์กลุ่มแฝงพบว่า โมเดลที่มีจำนวน 4 กลุ่ม มีความเหมาะสมและ ตรงตามเกณฑ์มากที่สุด (AIC = 23535.215, BIC = 23769.736, Adj.BIC = 23645.818, pearson chi-square = 663.225, Log likelihood ratio = 449.924, df= 470, $E_k = 0.765$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ที่จำแนกกลุ่มแฝงและ ค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นค่าประมาณความน่าจะเป็น มีเงื่อนไขสูงสุดของตัวบ่งชี้ในแต่ละกลุ่มแฝง ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มแฝงที่ 1 เป็นนักเรียนที่มีความพร้อม ด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับต่ำประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 1,173 คน คิดเป็นร้อยละ 38.83

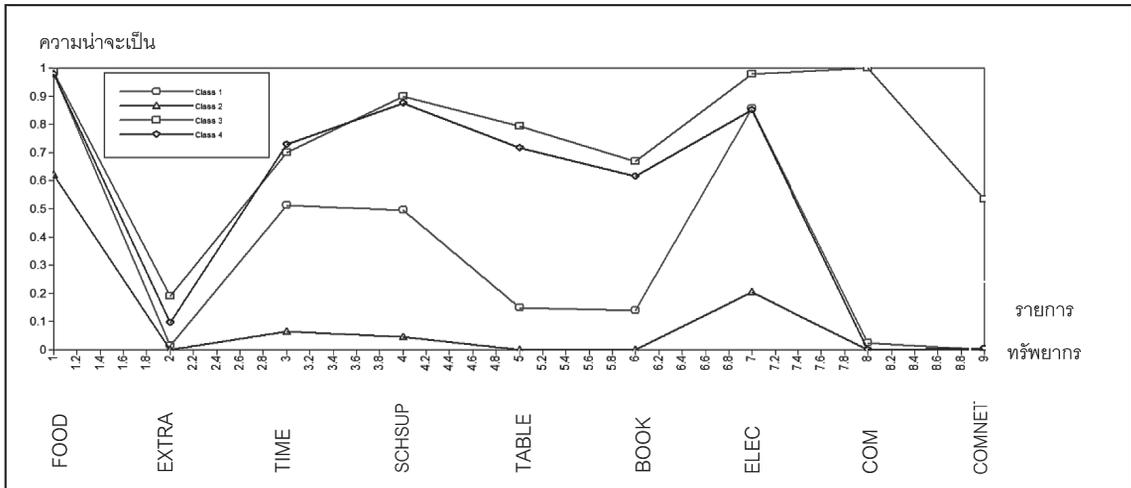
กลุ่มแฝงที่ 2 เป็นนักเรียนที่มีความพร้อม ด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับต่ำมาก ประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 107 คน คิดเป็น

ร้อยละ 3.54

กลุ่มแฝงที่ 3 เป็นนักเรียนที่มีความพร้อม ด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับสูงประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 627 คน คิดเป็นร้อยละ 20.76

กลุ่มแฝงที่ 4 เป็นนักเรียนที่มีความพร้อม ด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับปานกลาง ประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 1,114 คน คิดเป็นร้อยละ 36.87

เมื่อพิจารณากลุ่มแฝงจำแนกตามรายได้ ของครอบครัวพบว่า กลุ่มแฝงที่ 1 กลุ่มแฝงที่ 2 และกลุ่มแฝงที่ 4 ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่มี รายได้ต่ำ คิดเป็นร้อยละ 61.13, 66.36 และ 53.14 ของกลุ่มแฝงตามลำดับ และส่วนใหญ่ มีความพร้อมจำกัดในด้านค่าเรียนพิเศษ คอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่วนกลุ่มแฝงที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่มี รายได้สูง คิดเป็นร้อยละ 61.40 ของกลุ่มแฝง

หมายเหตุ: FOOD = ค่าใช้จ่ายพื้นฐานรายวันของนักเรียน, EXTRA = ค่าเรียนพิเศษต่อเดือนของนักเรียน, TIME = เวลาที่ใช้ทบทวนความรู้ให้กับนักเรียน, SCHSUP = อุปกรณ์การเรียน, TABLE = โต๊ะอ่านหนังสือ/ทำการบ้าน, BOOK = หนังสืออ่านเพิ่มเติม, ELEC = ระบบไฟฟ้า, COM = คอมพิวเตอร์ที่ไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต, COMNET = คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

ภาพที่ 1 แสดงความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาในครอบครัวของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดตากจำแนกตามกลุ่มแฝง

1.2 ลักษณะของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก

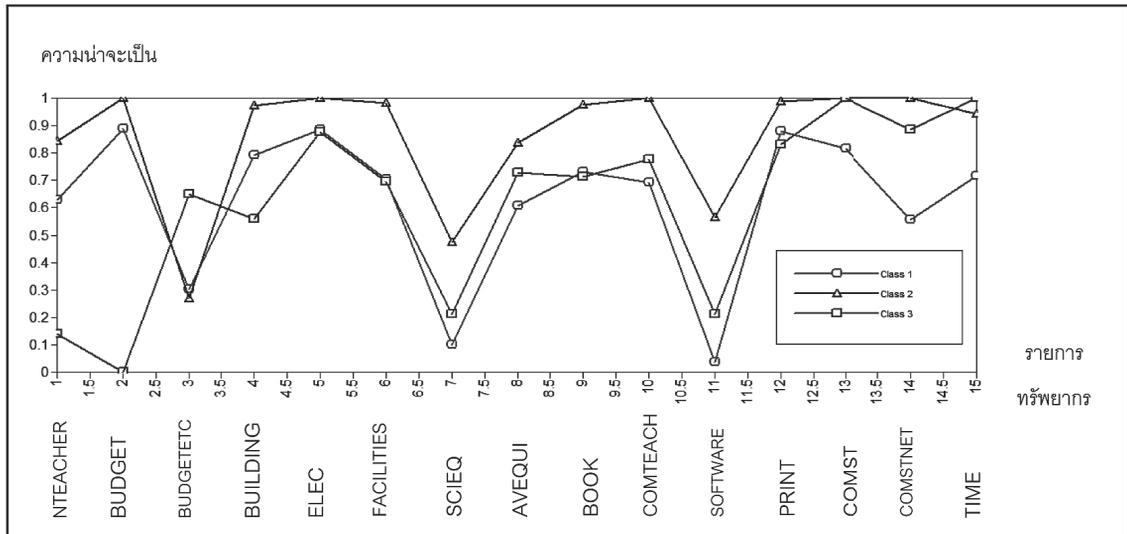
การวิเคราะห์การจัดกลุ่มความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตากโดยวิธีการวิเคราะห์กลุ่มแฝง พบว่าโมเดลที่มีจำนวน 3 กลุ่ม มีความเหมาะสมและตรงตามเกณฑ์มากที่สุด (AIC = 2359.027, BIC = 2507.231, Adj.BIC = 2358.403, pearson chi-square = 1456.134, Log likelihood ratio = 430.739, df= 32700, $E_k = .850$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์จำแนกกลุ่มแฝงและค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นค่าประมาณ

ความน่าจะเป็นมีเงื่อนไขสูงสุดของตัวบ่งชี้ในแต่ละกลุ่มแฝง ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มแฝงที่ 1 เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับค่อนข้างสูง ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 65 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 37.57

กลุ่มแฝงที่ 2 เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับสูง ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 74 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.78

กลุ่มแฝงที่ 3 เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับปานกลาง ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 34 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 19.65

หมายเหตุ: NTEACHER = จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา, BUDGET = งบประมาณในการจัดซื้อสื่อ ตำรา หนังสือ, BUDGETETC = งบประมาณอื่น ๆ, BUILDING = อาคารเรียน/ห้องเรียน, ELEC = ระบบไฟฟ้า, FACILITIES = สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียน, SCIEQUI = อุปกรณ์วิทยาศาสตร์, AVEQUI = โสตทัศนูปกรณ์, BOOK = หนังสือ/ตำราประกอบการสอน, COMTEACH = คอมพิวเตอร์ สำหรับครูเพื่อใช้เตรียมการสอน, SOFTWARE = ซอฟต์แวร์ทางการศึกษา, PRINT = เครื่องพิมพ์, COMST = คอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต, COMSTNET = คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต, TIME = เวลาที่ใช้ทบทวนความรู้นักเรียนในแต่ละวัน

ภาพที่ 2 แสดงความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินทางปัญญาทางการศึกษาในสถานศึกษาของนักเรียนประถมศึกษา ตอนต้นในจังหวัดตากจำแนกตามกลุ่มแฝง

2. ผลกระทบความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินทางปัญญาทางการศึกษาของครอบครัวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก

ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินทางปัญญาทางการศึกษาของครอบครัวและตัวแปรต้นมีนักเรียนเพศชายมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t = 9.780, p < 0.001$ และ $t = -6.744, p < 0.001$ ตามลำดับ) กล่าวคือ นักเรียน

ที่มีความพร้อมด้านทรัพย์สินทางปัญญาของครอบครัวมากกว่าค่าเฉลี่ยหรือมีค่าคะแนนความเหลื่อมล้ำเป็นบวกมาก และเป็นนักเรียนเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า

3. ผลกระทบความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินทางปัญญาทางการศึกษาของสถานศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก

ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินทางปัญญาทางการศึกษาของสถานศึกษามีอิทธิพลต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t = 7.832$, $p < 0.001$) ส่วนตัวแปรสถานที่ตั้งของโรงเรียนและขนาดของโรงเรียน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ โรงเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษามากกว่าค่าเฉลี่ยหรือมีค่าคะแนนความเหลื่อมล้ำเป็นบวกมาก มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นอกจากนี้ยังพบว่ามียุทธិพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวและทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษามากจะส่งผลให้ยุทธิพลของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นมากตามไปด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ลักษณะของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวและสถานศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาดอนต้นในจังหวัดตาก

1.1 การวิเคราะห์การจัดกลุ่มความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาในครอบครัวของนักเรียนประถมศึกษาดอนต้นในจังหวัดตาก ด้วยวิธีการวิเคราะห์กลุ่มแบ่งพบว่ามียุทธิพลรวมจำนวน 2,394 คน คิดเป็นร้อยละ 79.24 ของกลุ่มตัวอย่าง ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มมีความพร้อมในระดับต่ำมาก ระดับต่ำและระดับปานกลาง โดยมีเพียง 627 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20.76 ของ

กลุ่มตัวอย่างที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องด้วยสภาพครอบครัวส่วนใหญ่ของนักเรียนในจังหวัดตากเป็นครอบครัวที่ยากจนและอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ดังรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Office of the National Economics and Social Development Board, 2017) ถึงสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยในปี 2559 ว่าจังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนสูงสุดเป็น 10 ลำดับแรกของประเทศ และเป็นจังหวัดที่มีปัญหาความยากจน ส่งผลให้ไม่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาสอดคล้องกับ เป็รื่อง กิจรัตน์ภร (Kijratphorn, 2012) ที่ได้อภิปรายถึงสาเหตุของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาว่าเกิดจากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและภูมิฐานะของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้เมื่อพิจารณากลุ่มแบ่งจำแนกตามรายได้ของครอบครัว จะพบว่าความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการศึกษาแปรผันตรงตามรายได้ของครอบครัว โดยกลุ่มแบ่งที่ 1 กลุ่มแบ่งที่ 2 และกลุ่มแบ่งที่ 4 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ จะมีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการศึกษาต่ำตามไปด้วย ส่วนกลุ่มแบ่งที่ 3 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่มีรายได้สูง จะมีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการศึกษาสูงตามไปด้วย

1.2 การวิเคราะห์การจัดกลุ่มความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาดอนต้นในจังหวัดตากโดยวิธีการวิเคราะห์กลุ่มแบ่ง พบว่า

มีโรงเรียนรวมจำนวน 139 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.35 ของกลุ่มตัวอย่าง ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มมีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับสูงและระดับค่อนข้างสูง โดยมีเพียง 34 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 19.65 ของกลุ่มตัวอย่างที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาในระดับปานกลาง ทั้งนี้รายการทรัพยากรส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน ประกอบกับการบริหารจัดการทรัพยากร ทั้งงบประมาณ วัสดุ และกำลังคนทางการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ที่มีการดำเนินการอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมีการกระจายอย่างทั่วถึงทั้งโรงเรียนในเมือง นอกเมืองและโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ดังแสดงให้เห็นจากรายงานผลการพัฒนาการศึกษาประจำปี 2560 ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ในประเด็นการบริหารจัดการศึกษาที่สามารถสรุปได้ว่า สถานศึกษาในสังกัดได้รับงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเพียงพอและทั่วถึง (Tak Provincial Education Office, 2018) แต่อย่างไรก็ตามสภาพความเหลื่อมล้ำทางด้านทรัพยากรทางการศึกษาก็ยังคงมีปรากฏให้เห็นบ้างในกรณีที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน โรงเรียนมีขนาดต่างกัน และโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนต่างกันมาก ๆ

2. ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.1 ผลการวิเคราะห์พหุระดับโดยใช้

หลักการวิเคราะห์ถดถอยของโมเดลเชิงเส้นระดับลดหลั่นพบว่าความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวมีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยนักเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษามากมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แสดงว่าทรัพยากรทางการศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับผลการประเมิน PISA ขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2013a) และสุชาติดาปัทมวิภาต (Pattamawiphat, 2015) ที่พบว่าการจัดสรรทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรวัสดุการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ของนักเรียน การศึกษาของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2016a) ที่พบว่าความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการวิจัยของนพรัตน์ ไบยา (Baiya, 2012) ที่พบว่าปัจจัยด้านนักเรียนและครอบครัว ได้แก่ ทรัพยากรทางการเรียนที่บ้าน การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้การมีทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสร้างโอกาสในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2563)

ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษา ที่มีอิทธิพลต่อผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติยังมีความสอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมของครอบครัว (Kijratphorn, 2012) ดังรายงานการวิจัยของ อีชา หอมหวน (Homhuan, 2013) ที่พบว่า ค่าเฉลี่ยฐานะทางเศรษฐกิจของนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อคะแนนสอบ O-NET เนื่องจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีความพร้อมในการสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนของนักเรียน อาทิ อุปกรณ์การเรียน หนังสืออ่านเสริม ค่าใช้จ่ายในการเรียน ค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชา ทำให้นักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจดีสามารถทำคะแนนสอบได้ดีด้วย และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ สังวรณี ังดกระโทก (Ngudgratoke, 2009) ที่ได้ศึกษาถึงสภาพและปัจจัยที่เชื่อมโยงกับความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความแตกต่างกันตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษา ขนาดโรงเรียน และฐานะของผู้ปกครอง

2.2 ผลการวิเคราะห์หุระดับโดยใช้หลักการวิเคราะห์ถดถอยของโมเดลเชิงเส้นระดับลดหลั่น พบว่าตัวแปรต้นมีนักเรียนเพศชาย มีปฏิสัมพันธ์กับความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวโดยมีอิทธิพลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้ นักเรียนเพศชายมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียนเพศหญิง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการใช้อุปกรณ์ด้านทรัพยากรทางการศึกษาของนักเรียนเพศหญิงที่ดีกว่านักเรียนเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนเพศหญิงมักจะประพฤติวางตัวได้ดีกว่า

เพศชายในการให้ความร่วมมือในการเรียนและการทำกิจกรรมในห้องเรียน มีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนอีกทั้งยังมีความตั้งใจและมีความรับผิดชอบในการเรียนสูง (Thammason, 2009) ส่งผลให้นักเรียนเพศหญิงสามารถใช้ทรัพยากรทางการศึกษาได้มีประสิทธิภาพกว่านักเรียนเพศชาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพศหญิงจึงสูงตามไปด้วย สอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (Bhiromrat, 2011) และงานวิจัยอื่น ๆ ที่ให้ผลในทิศทางเดียวกันว่า เพศเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเพศหญิงจะมีอิทธิพลในทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าเพศชาย

3. ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์หุระดับโดยใช้หลักการวิเคราะห์ถดถอยของโมเดลเชิงเส้นระดับลดหลั่นพบว่าความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษามีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษามาก นักเรียนมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทั้งนี้นักเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในครอบครัวและสถานศึกษามากจะส่งผลให้อิทธิพลของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมากขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากทรัพยากรทางการศึกษาทั้งจากครอบครัวและสถานศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังการศึกษาผลการประเมิน PISA ขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2013a) ที่พบว่าการจัดสรรทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในทุกบริบทมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ และเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนรู้ นอกจากนี้ทรัพยากรทางการศึกษาในครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ ทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนโดยตรง ดังรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Education Council, 2018) ที่พบว่าโรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านทรัพยากรจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ อย่างไรก็ตามนอกจากการมีทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและกระจายอย่างเป็นธรรมก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสร้างโอกาสในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ (The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2016b) ดังรายงานการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ สิทธิศักดิ์ เต็มทอง (Termthong, 2011) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาจากการบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่าสภาพทรัพยากรทางการศึกษาในครอบครัวของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตากส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมด้านคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ปกครองควรจัดหาสนับสนุนเพิ่มเติม
2. จากการวิจัยพบว่าความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาของครอบครัวและสถานศึกษาแปรผันตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษากับนักเรียนอย่างเต็มที่ โดยการจัดหาทรัพยากรมาเติมเต็มให้เพียงพอกับความต้องการและบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น
3. นโยบายของการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของนักเรียน ควรมีการบูรณาการร่วมกับการพัฒนาสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวให้มีคุณภาพเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาต่อยอดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเพศหญิงที่สามารถใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพได้ดีกว่านักเรียนเพศชายทั้งในสภาพที่มีความพร้อมและมีข้อจำกัด

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2563)

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรทรัพยากรทางการศึกษาอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามบริบทของครอบครัวและสถานศึกษานั้น ๆ เช่น แสงสีฟ้า เซลล์ เครื่องปั่นไฟ จานดาวเทียม เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษากการประเมินผลกระทบของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนักเรียนในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนถึง

อิทธิพลของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. นอกจากการศึกษาความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรมีการศึกษาถึงประสิทธิภาพของทรัพยากรทางการศึกษาควบคู่ด้วย เนื่องจากประสิทธิภาพของทรัพยากรถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา

REFERENCES

- Baiya, N. (2012). An assessment of educational inequality in Mathematics and Science study at the upper secondary level. M.Ed. Program in Educational Evaluation. Faculty of Education, Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Bhiromrat, K. (2011). Factors effected to the learning outcome according to Basic Education Curriculum B.E. 2551 of Mattayomsuksa 1 and 4, Demonstration School Suansunandha Rajabhat University (Funded by Suan Sunandha Rajabhat University). (in Thai)
- Homhuan, E. (2013). An impact analysis of cram school's effects on educational value-added outcomes and educational inequality in Science study at the upper secondary level. M.Ed. Program in Educational Evaluation. Faculty of Education, Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Kijratphorn, P. (2012). Inequality in Thai Education: source and solution. Academic Journal Phranakhon Rajabhat University.3(2), 213-216. (in Thai)
- Ngudgratoke, S. (2009). Quality of teaching science and the ability of Thai students: Findings and policy recommendations from international student assessments. (Good Research National Research Council Award 2009). (in Thai)
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2013a). PISA 2012 Results: What Makes Schools Successful? Resources, Policies and Practices (Volume IV). Retrieved March 23, 2018, from https://www.oecd-ilibrary.org/education/pisa-12012-results-what-makes-a-school-successful-volumeiv_9789264201156-en

- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2013b). PISA 2012 Results: Excellence through Equity: Giving Every Student the Chance to Succeed (Volume II). Retrieved March 23, 2018, from https://www.oecd-ilibrary.org/education/pisa-2012-results-excellence-through-equity-volume-ii_9789264201132-en
- Office of the Education Council. (2018). State of Thai Education in 2016/2017 Thailand Reform Education to Thailand 4.0. Bangkok: Office of the Education Council. (in Thai)
- Office of the National Economics and Social Development Board. (2017). Analysis report situation of poverty and inequality in Thailand in 2016. Bangkok: Prime Minister's Office. (in Thai)
- Office of the National Labor Development Council. (2015). An analysis of the management foreign workers in the special economic zone case study: Mae Sot Special Economic Development Zone. Retrieved April 10, 2018, from http://www.mol.go.th/sites/default/files/downloads/pdf/pdf_okhrngkaarwiekhraaaheruueng_aenwthaangkaarbrihaaraerngngaantaangdaaw_aemsd.pdf (in Thai)
- Pattamawiphat, S. (2015). How equal learning resource allocation interact with their learning outcomes? Retrieved April 20, 2018, from <https://pisathailand.ipst.ac.th> (in Thai)
- Ross, K.N. (2005). Quantitative research methods in educational planning: Sample design for educational survey research. Retrieved March 25, 2018, from <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002145/214550E.pdf>
- Tak Provincial Education Office. (2017). National test results. Retrieved May 10, 2018, from <http://www.takpeo.tak1.org/index.php?name=page&file=page&op=planinfo62> (in Thai)
- Tak Provincial Education Office. (2018). Report on the results of educational development in 2016. Tak: Tak Provincial Education Office. (in Thai)
- Termthong, S. (2011). The relationship between management educational resources and effectiveness of basic education institutions under secondary educational service area office 33.M.Ed. Program in Educational Administration. Faculty of Education, Surindra Rajabhat University. (in Thai)
- Thammason, D. (2009). Female students are more successful than male students. Because of behavior. Retrieved April 4, 2018, from <https://www.thairath.co.th/content/12254> (in Thai)

The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2016a). How does resource allocation relates to learning outcomes. Retrieved April 20, 2018, from <http://pisathailand.ipst.ac.th/issue-2016-1> (in Thai)

The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2016b). The importance of allocating resources to equality. Retrieved April 20, 2018, from ผิดพลาด! การอ้างอิงการเชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง (in Thai)

.....